Ч. 120. Львів, второк, дня 9. падолиста 1915. Рік І.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Цїна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й лїтературна ґазета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччинї	28 мар.
В Америцї	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнїйші і застережені. — „Українське Слово“ продають всї бюра по цїлім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Цїна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній частй 60 сот. Повідомлення нро вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Загальна Українська Рада до Українських Січових Стрільців.

В днях 16, 20, 23, 25 і 28. жовтня с. р. радила повна Загальна Українська Рада над політичними справами українського народа.

Роздивляючи сучасне політичне положеннє українського народа, не могла З. У. Р. забути на такий важний чинник нашого сучасного життя, наших змагань і нашої боротьби за народні ідеали, як Українські Січові Стрільці. Бо в полках Українських Січових Стрільців тепер містить ся серце українського народа, те серце, що огнем любови горить до поневолених мілїонів, що горить жаждою волї для скованого велитня, що за добро, за свободу, за правду і світло для свого народа рветь ся до бою і вже рік цїлий стоїть в кервавій боротьбі з його смертельним ворогом

Стрільцї! Ви борите ся за волю України і тому в Ваших рядах не лише серце народа, але і його полїтична думка. Полїтична українська думка, спадщина по Володимирі Великім, королю Данилї, по великих гетьманах: Хмельницькім, Виговськім, Дорошенку, Мазепі! Спадщину, що довго лежала не обнята — Ви взяли в свої молоді, але тверді руки, бо волю України добуваєте кровю і зелїзом!

І хоча Ваші сили за слабі, щоби власною рукою дати Українї волю — то для будучности народа Ви стали живим документом, на якім український нарід опре свої права окуплені кровю своїх найкращих синів. І длятого у Ваших рядах жерело сили українського народа, длятого Ви угольний камінь, на якім опреть ся будівля нашого завтра. Не для нинї, а для кращого завтра працюєте і Ви на полях боїв і ми у наших робітнях. Се мусимо все мати на увазї, щоби не допустити до наших душ зневіри. Не нинїшними тяжкими обставинами треба нам міряти успіхи наших зусиль — очі наші мусять бути звернені в будучність. Віра в будучність народа мусить кріпити наші сили, до праці для сеї будучности, мусимо єднати ся всї. Лише в нашій внутрішній єдности — корінь і основа нашої сили. Оперті на тій суцїльній єдности всїх наших чинних сил підемо сміло в перед без ляку і зневіри. Вперед до кращого завтра, до волї народа, до воскресення України!

Рік минув, як вирушили наші славні Січові Стрільцї на поле боїв. За чотирнайцять місяцїв положили безсмертні заслуги, довершили геройських дїл, здобули собі та українському народови широку славу.

За Ваше пожертвованнє, за Ваші труди, за ненастанну Вашу працю, складає Загальна Українська Рада свою велику подяку, щире признаннє і подив!

Най живуть хоробрі Українські Січові Стрільцї!

Най живе український нарід!

Відень, дня 28. жовтня 1915.

Від Загальної Української Ради:

Д-р К. Левицький в. р. Н. Василько в. р.

Володимир Темницький в. р.

Урядові воєнні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 7. падолиста 1915.

На російськім фронтї.

На південний схід від Вишнївчика над Стрипою і на північний захід від Дубна наші відділи відбили сильні російські наступи. Коло Вишнївчика був се семий наступ, який Росіяне урядили в останнїх 4 днях проти сеї части фронту. Зрештою на північнім сходї нїчого нового.

На італійськім фронтї.

Положеннє незмінене. Всї зусиля ворога проломити наші становища в відтинку Сан-Мартіно розбили ся.

На сербськім фронтї.

Чорногорцї пробували відзискати становища, відібрані їм в останних днях, одначе їх наступи розбили ся. Австро-угорські сили, які посувають ся наперед в долинї Моравіци, роблять наступ на гори на північ від Іваніци. На південний схід від Цацака викинули ми ворога через Ґльоґовацький Верх. При занятю Кральва нїмецьким військом здобуто 130 сербських гармат. Ц. і к. війська, які борють ся на південний схід від устя Ґруци, полонили вчера 500 Сербів. Армія ґен. Ґальвіца дійшла серед боїв на північ від Крушеваца долину західної Морави.

Заступник шефа Ґенерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НЇМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 7. падолиста 1915.

На східнім фронтї.

На південний захід і на південь від Риґи, та під Ілукштою, між озерами Святе і Ілжа російські наступи відкинені. Москалїв, котрі в ночи на 6 падолиста вдерлись в наші становиска на північний захід від озера Святе, — відкинули ми знова.

На північний захід від Чарторийська, при відкиданню російського наступу полонено 80 жовнїрів та здобуто оден машиновий кріс.

На сербськім фронтї.

Австро-угорські війська відкинули неприятеля з височин Ґра[illegible]іце на північний захід від Іваніци і дійшли в долину західної Орави через Слятіну. По обох сторонах Кралїєва перехід через ріку здобутий. В Кралїєві, — після завзятих боїв на улицях — здобуто 130 армат. Австро-угорські війська, що йдуть на схід від Кралїєва полонили 481. Сербів.

Наші війська вже під самим Крушевацом.

Армія ґен. Ґальвіца полонила вчера понад 3000 Сербів, здобула нову анґлійську армату, много навантажених амуніційних возів, два зелїзничі поїзди з провіянтами та много воєнного матеріялу.

Начальна управа армії.

Европейська війна.

Після упадку Нїшу.

День 5. с. м. приніс болгарським та австро-нїмецьким військам новий лавровий вінок. Першорядна кріпость, друга сербська столиця Нїш після триднєвних завзятих боїв дісталась в руки хоробрих Болгар.

Нїш був для сербського війська в його відвороті послїдною точкою опертя. Сходились тут всї головні комунікаційні лїнії Старої і нової Сербії, тут хрестувалась зелїзнича лїнія Білгород—Іскіб—Солунь, туди переходила головна артерія, яка лучила захід із сходом з Білгороду до Софії.

Нїш занятий Сербами що йно 1877 р. перероблено в сильну кріпость. Первісну сильно укріплену місцевість опоясано фортами в 50 кільометровім крузї; тут містились рівнож великі військові склади.

Скорий упадок Нїшу свідчить про незвичайну хоробрість болгарських військ, з другої сторони вказує на втрачену вже відпорну силу сербської армії.

Рівночасно з Нїшом упало під напором нїмецьких військ Кралїєво. Союзним військам стоїть нинї вже отвором дорога в долину південної Морави, І вже на нїщо здались дальші зусилля сербського війська. Нинї король Петро ледви чи числить вже на поміч французько-анґлійських військ. Болгарський мінїстер скарбу висказав ся, що після упадку Нїшу війна повинна вскорі покінчитись. Сербська кампанія покінчить ся — сказав він далї — в протягу двох до трех тижнїв. Нинї сербська армія окружена союзними і болгарськими військами від півночі і сходу, відтята великим півколесом від Дуная аж близь грецької границї.

Почвірне порозуміннє дораджувало сербському королеви, щоб в разї неможности дальшої оборони, сербські війська перейшли на чорногорську область, або до Альбанії. Ті пляни нинї вже є безвартісні. Відворотні дороги для Сербів вже по части відтяті, — а ті шляхи, які на разї є вільні, ведуть через так дуже недоступні гори, що відворот сербського війська ними є прямо неможливий.

Остаєть ся проте королеви Петрови два виходи: або кинути свої війська в розпучливу остаточну борбу на те тільки, щоб вони улягли цїлковитому розгромови, або капітулювати.

Иншого виходу сербська армія вже не має. Котру з тих двох евентуальностей вибере, покаже вже найблища будучність.

Маніфестації в Софії.

СОФІЯ. (Ткб.) Підчас публичних маніфестацій, уряджених з нагоди здобуття Нішу, товпа урядила велику маніфестацію королеви та президентови міністрів. Король подякував за маніфестацію, підносячи, що сї вирази любови відносять ся рівнож і до болгарскої армії. Радославов з балькону мінїстеріяльної палати виголосив до зібраного народа бесїду, в котрій підчеркнув, що болгарський народ здійснить вкінці свої історичні бажання, здобуваючи сї міста, котрі йому перед 40 роками забрано. Політики зможуть вдержати в своїм посїданню се, що військо кровю здобуло.

Король Микита просить о поміч.

БЕРЛІН. Доносять тут з російської границї: „Русскому Слову“ доносять з Цетинії: Король Микита Чорногорський звернув ся з письменною просьбою до італійського короля о підмогу, бо Чорногора находить ся в великій небезпецї. Неприятель підприняв широким фронтом офензиву на Чорногору. Мимо сього, що чорногорська армія бореть ся з цілою хоробростю, належить сподїватись, що довше вже не видержить. Инакше булоб, колиб прийшла поміч. Король Микита просить проте о поміч італїйської армії, бо Чорногорці вже цїлковито розбиті. Королївське письмо вручить королеви президент міністрів. Сподїють ся, що італійський король вислухає просьбу чорногорського короля. Микита тими днями дістав з Англії гроші. Та рівночасно заявило англїйське правительство, що Чорнога сего року не може вже сподїватись від Англії грошевої підмоги.

Димісія Заіміса принята.

ПАРИЖ. (Ткб.) По донесенням дневників з Атен. король Константин остаточно приняв димісію кабінету Заіміса.

Криза в Греції.

ПАРИЖ. Агенція Гаваса поміщує атенську телєграму про бесїду Венїцельоса в парляменті. Венїцельос сказав: В послїдних днях ми відчули з болем серця, що наш край є загрожений неприятелем, котрий після знищення Сербії зверне ся проти нас.“ На питанне, чи король хоче допровадити край до руїни, сказав Венїцельос, що король з певністю не хоче сього, та супроти конституційного ладу король є невідповідальний, тільки одвічальним є правительство. Король є знаменитим вождом, не має однак політичного досвіду.

Гунаріс і Теокотіс вмішались тут, та заявили, що Венїцельоз допровадивби край до руїни.

Венїцельоз сказав відтак: „Колиб ми покинули невтральність, дісталиб ми великі відшкодовання в Малій Азії. Инша наша політика була б на руку Німцям.

Японія доставляє Росії амуніцію.

ЛЬОНДОН. „Associated Press“ доносить з Токіо: Виріб амуніції для Росії поступає скорим ходом. Виробляєть ся великі скількости вагонів, шин, порогів, льокомотив, армат, крісів, чобіт та полотна.

Непорозуміннє в почвірному порозумінню.

ЖЕНЕВА. Промощеннє дороги на Дунаю дало привід до оживленої обміни депеш між Петроградом, Парижем і Льондоном. Росія жалувалась, що через застановленнє акції в Дарданеллях головна ціль війни втрачена. Росія остерігає перед відкликанєм військ з дарданельського фронту.

Сербська скарбниця в Солуні.

СОЛУНЬ. Сербська скарбниця, котра перед кількома днями прибула до Монастиру, — перенесена до Солуня та находить ся під охороною Французів. Сталось се з причини невїчливости Болгарів в Монастирі до Сербів. Мешканцї Монастира приготовлюють торжественне принятте для болгарської армії. Доми прикрашено вже болгарськими хоругвами. Серби втїкають масово.

Поміч Сербії.

КОПЕНГАГА. Петроградські дневники доносять з добре поінформованих париських кругів, що під сю пору бореть ся чотири дивізії французького і англійского війська проти Болгар в Македонії. Належить сподїватись, що в тих днях прийде свіжий транспорт військ. Число висаджених доси в Солуні військ виносить 84.000. На Марсилії відбувають ся нові концентрації військ.

Тут в послїдних днях сформуловано численні французькі відділи для сходу, а тепер надходячі англійські сили з півночі, будуть тут зорганізовані та вислані рівнож на схід. Сї війська були властиво призначені до скріплення фронту у Фляндрії, — коли однак сей фронт зістав скріплений в інший спосіб, можна було сї війська призначити до Мекедонії. Транспорти військ відходять від кількох днів на Балкан під дуже сильною сторожею. Кождий транспортовий корабель від місця відчалення аж до місця призначення є стороженний трема торпедовцями. На ріжних місцях альбанського побережа явились в тих днях французькі та італійські фльотилї.

Нові поликання в Болгарії.

СОФІЯ. Річники 1895 і 1915 ополченців, що ще не служили, покликали болгарські військові власти на вправи. Болгарія має намір зорґанізувати нову 150.000 армію, для котрої як раз Дунаєм прийшли вже кріси та амуніція.

Радість Німеччини ізза здобуття Нішу.

БЕРЛІН. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ пише: Занятє Нішу, другої столиці Сербії, болгарськими військами стрінула Німеччина з великою радістю. Болгари борють ся за свої народні права. Болгарам щастить ся по причині знаменитого вишколення жовнірів. В своїм власнім інтересі бореть ся Болгарія, але рівночасно рамя при рамени з Німеччиною, Австро-Угорщиною і Туреччиною.

Дикий переполох в Монастирі.

„Neue Freie Presse“ доносить з Люґано: „Secolo“ доносить з Монастира: Ціле місто огорнув дикий переполох. Населеннє втікає з міста. Комендант міста припоручив послам почвірного порозуміння, щоб відїхати. Уоружено всїх Сербів від 14 до 60 року життя під покришкою будувати шанцї і стрілецькі окопи. Сербську державну скарбницю вивезено. Положеннє Сербів в Монастирі є дуже поважне.

Після димісії Заіміса.

ЛЮҐАНО (Ткб.). Італійські дневники однодушно стверджують, що Венїцельоз спричинюючи мінїстеріяльну крізу мав на цїли бажання почвірного порозуміння. Однак часописї сумнїають ся, а по части вважають за річ виключену, щоб Венїцельоз утвореннєм нового кабінету міг допровадити до грецької демобілізації.

На морі.

ФРАНКФУРТ. По донесенням „Frankfurter Zeitung“ англійський пароход з воєнним матеріялом зістав затоплений підводним судном.

Злодій на війнї.

(З французької мови переклав Я.)

Виходячи раз із судової салї, побачив я, як жандарі виводили високого молодого мущину. Його поведеннє, його вигляд, його бесїда вказували на ошибочність обжалування. Та були сильні і непохитні докази.. Був злодієм! Засудили його! А прецінь... прецінь!... Думаю, що він невинуватий..

Бувають случаї...

* * *

Чорне небо простиралось над табором. Часом відзивав ся з вітром голос стежі „Позір!“

Дощ йде... такий діймавий та студений нічний, що прошибає крізь одежу і шкіру, та голодом і студінню переймає аж до костей,

* * *

Далеко з перервами час від часу повторюєть ся глухий грюхіт; видно блеск кріпостних пушок, блеск — що кличе на передові сторожі у закопах: „Чуймо!“

Досить близько чути журкіт води, що зливаєть ся у потоки, окружаючі стїни закопів. А все те обнимають фантазійні верхи, які і гублять ся у чорних облоках.

— „Хто тут?“ — кличе сторожа.

— „Приятель“ — чути відповідь.

— „Все в порядку!“

Полева лїхтарня і кроки, що були близько, зникають серед нічної пітьми.

Вода спливає по стїнах закопів...

Під плахтою сплять бідні хлопці на вохкій траві.

Ах! Якіж красні сни мають наші жовнїри, спочиваючі безжурно на твердій постелі!

Сей мріє у снї про любов, той про гроші, инший про відзнаки.. а всї разом про життє, довге-предовге життє... після повороту домів.

Гей як високо лїтають кулї... Но знать ще не улиті тоті кулї, що моглиби нашим жовнїрям постинати голови з плїч..

* * *

Та-та, та-та! Ра-та-та! Ра-та-та!

Таборна трубка! Вставайте! До збруї!... Приступ на табір!... Неприятель близько!...

Кождий вибігає, ледво чи зміг одягнутись.

„Скорше!“ — кричить десятник — „в ряди!“

* * *

Тихо стають усї в ряди із стисненими грудьми, свистучим віддихом, та висохлим горлом.. Стегна дрожать, у жилах, бє горячка.

Сни надії щезають на вид чорного видноокруга. Усї ті жовнїрі мають душі повні смерти. Спочинок перемінив ся у безпосередну непорушність.

Серед вітру чути тугий виклик:

— „Чето, позір!“

— „Вперід... похід!“

І куда йдуть?... Певно на смерть! Що кому на тім залежить! Вперід і кінець!...

* * *

Кождий мовчки занимає своє місце. Ідуть. Шатра щезли з очей, передові сторожі остались по заду.

По дорозї оповіщують ся клич полевим сторожам.

А тепер — з Богом! Табор — то єще своїщина, але кріпостні закони — се вже чужина...

Довго так ідуть. Навпослїд храпливим голосом, що ледво продираєть ся крізь горла, десятник кличе:

„Станьте! Тихо в рядах!“

* * *

Розвивають ся у розстрільну, неповорушні... готові завсїди боронити своїх братів працюючих у закопах...

З початку кулї вкривають їх болотом... опісля стрілянина змагаєть ся чим раз то дуще... Тріскаючі кулї падуть на усї ряди.

* * *

Бум! Жовнїр стогнучи покотив ся у болото; нарікає на судьбу і вєть ся з болю, задумує пімсту... Оклик грози видираєть ся усім з грудей, а десятник хропе:

„Тихо в рядах!“

* * *

Часом збентеженнє огортає безщасних... та не відчувають вони страху; в мозку кождого вихорить ся минувшина...

Руки у тьмі стискають ся, приятелі поглядають сумно на себе. Один жовнїр нахиляєть ся, а блїді його уста шепочуть до уха сусїда:

„Каляку! Думаю, що ще сеї ночи завяжу свій узличок... довкола нас всюда царить смерть...

„Не плети дурниць“.

„Наколиби на мене прийшла черга, не хочу, щоб котрий з тих ворожих круків стягнув мій хрестик. Чуєш? А маю також мошонку в кишенї...

* * *

Бум!!! Два нещасні товариші біля них покотились у болото... вючись у передсмертних судорогах. Їхній крик болю і розпуки прошибає воздух...

Десятник кричить: „Тихо в рядах!“

* * *

Бідний хлопчина кінчить дрожачим голосом: „Каляку... там на долах, в краю, маю стару, добру неньку; вона не хоче повірити тому, як то можна дати вбитись у двайцяти пятому році життя... Присягни менї, що возьмеш мій хрестик і ті трохи грошей, тай передаш її!

„На все і завсїди! Досить уже; твоя бесїда морозом мене проймає“.

„Каляку! Присягни менї, що їй всьо донесеш!“

Парохід їхав з Ґібральтару в напрямі східного Середземного моря.

ЛІОН. По донесенням з Дункерки рибацька лодка, котра в каналі Ляманш була занята виловлюваннєм мін, вилетіла в воздух. Залога в числі 8 людей, згинула.

ПАРИЖ. Донесення міністерства маринарки подає, що неприятельські підводні судна на Атлянтійськім океані, правдоподібно в ночи з 2. на 3. с. м. переплинули через ґібральтарську тіснину.

Дня 4. падолиста сї лодки на високости Арцея затопили французький корабель „Dahra“, а недалеко Капрі французький корабель „Calvados“ та італійський парохід „Jonio“. Залоги кораблів „Dahra“ і „Jonio“ вратовано, про залогу третього корабля нема ніякої вістки.

АЛЬЖИР. Німецьке підводне судно острілювало в пятницю французький парохід „Sidil Ferruch“ та затопило його. Залога в числі 28 людей приїхала до Альжиру.

Інтернованнє російських кораблів в Румунії.

БУДАПЕШТ. „Pester Lloyd“ доносить з Букарешту: Російські воєнні кораблі, котрі в пристані Края на Дунаю стоять на якорі, зістали після заняття Крагуєваця розброєні. Їх залога була зложена з 860 моряків, котрих відставлено по найбільшій части до Констанци.

Сербські війська втікають до Греції.

ВІДЕНЬ. Доносять тут з Базилеї:

Швайцарські часописї приносять таку вість з Парижа:

Сербія домагаєть ся від почвірного порозуміння щоб воно постаралось о дозвіл від грецького правительства на перехід тих сербських військ до Греції, що під Монастиром зістали відтяті.

Новий кабінет в Греції!

АТЕНИ (Гавас). (Ткб.) Утворив ся новий кабінет під проводом Скульдіса. Скульдіс обняв також теку справ заграничних. До кабінету належать всї члени попереднього кабінету, — з виїмком Заіміса. Нинї (в понеділок) кабінет має зложити присягу.

„Вже про се не говори... Тож розумієть ся!... Але може бути і таке, що мене самого не мине куля...

„Тоді я тобі зроблю таку прислугу; присягаєш мені, не правда?!...“

„Добре! До чорта, хай буде!...“

„Дякую!“

* *

Бум!!! Нараз він, нещасний молодець, качаєть ся стогнучи по болоті. Вєть ся, стогне, нарікає на погану долю і кличе тихим голосом: „Каляку! Каляку!“

Чути голос десятника: „Тихо в рядах!“

Дощ паде постійно... а десятник кличе: „Чето! В ліво зворот! Вперед, похід!“

Жовніри віддаляють ся, а пушки гремлять раз-у-раз.

* *

Настає день. Кріпость і поле виринають з мраки. Чета наближаєть ся до закопів... ідуть збирати поляглих.

Доходять до нічного становиска, де бідолахи лежать витягнені, закервавлені, заболочені... ранених нема, лиш мертві!... самі мерці!

Двох лежить побіч себе. Один має розхристаний кабат на грудях... другий держить судорожно в пальцях хрестик із застіжкою, що на нїй висить ще кусень синього сукна... друга його рука ціла заложена у кишені товариша недолї.

„Пане десятник“ — кличе якийсь жовнір — „гляньте сюди“.

Десятник глядить на обох бідолахів згірдливим оком, опісля тручаючи ногою мертве тіло Каляка, каже: „Сього оставте тут... Злодіїв не кладеть ся побіч мужів!“

* *

І тіло Каляка відкинено далеко з побоєвища, до ями, без хреста на гробі.

Від того часу його безщасна душа квилить що-вечір у лїсї між коронами сосен...

З письма до товариша.

Скажи, скажи — жалем за рідним краєм
Знеможений, підтоптаний фліхтлїнґу,
Чи коли в ніч морозну над Дунаєм
Не снив ся тобі сон про остру клінґу?„

Чи коли в ніч морозну не явилась
Перед тобою стать старого тата,
Козацька стежа, що селом гонилась.
Зганьблені сестри, погоріла хата...

Скажи, скажи — чи в рано того свята,
Як ти числив безщасну запомогу —
Чи не явив ся тобі привид брата,
Що своїм трупом загатив дорогу

Через Карпати?

Н. ШМАНЬКОВЕЦЬКИЙ.

Ширіть „Українське Слово“, домагайтесь нашого дневника у всїх - - - публичних льокалях! - - -

---

НОВИНКИ.

— **Вісти від вивезених.** Як відомо, вивезли Москалї зі Стрия адвоката д-ра Антона Гарасимова, інжинєра Левандовського, інспектора поліції Райфа та Римара.

Оногди дістала родина п. Гарасимовів телеґраму у французькій мові такого змісту: Маю ся добре, Я є на волї. Київ Владимірська ч. 42. Антін.

З вісток, які наспіли до родин прочих вивезених видно, що всї вони є в Київі за виїмком Райфа, який помер на тиф.

До о. Іванця пароха Ременова прийшло письмо з Томська від вивезеного священика: Де Роман і Стефан (вивезені сини о. Іванця) не знаю, не удало ся менї розвідати — недавно читав я в тутешній часописї, що на Анґару (ріка в Єнесейській ґубернії) прибули дві партії воєннообовязаних Українців з Галичини; мусять і вони бути між ними. Будьте про них спокійні, самі не є, тільки з другими — до Вас не пишуть, бо там „нема почти“. Тут хороша осінь, епідемії нема ніякої Писала до мене Брайтерова, я її відписав і подав спосіб, в який довідати ся може про місце побуту синів Ваших. Здоровлю сердечно всїх. — Волод.

— **Угорський президент міністрів у цісаря.** Дня 6. с. м. прибув угорський президент міністрів до Відня, та в полудне був на авдієнції у цісаря.

— **Поворот галицьких закладників.** По донесенням „„Русского Слова“ російський міністер внутрішних справ князь Щербатов зізволив на поворот галицьким цивільним воєнним бранцям, котрі в характері закладників зістали з Галичини вивезені до Росії. Ґубернатор Пензи дістав таку телеґраму: „Поворотови галицьких закладників домів нічо не стоїть на перешкодї, — князь Щербатов“. Телеґрами того самого змісту одержали також ґубернатори в Москві і в Нижньому Новгороді.

— **Відбудова сіл північної Угорщини.** Угорські власти взялись енерґічно до відбудови знищеного Підкарпаття. По обчисленням в чотирох тільки округах земплїнського комітату виносить шкода заподіяна російською дуже впрочім короткою господаркою понад 11 міліонів корон.

Власти в місце давних ліпянок будують ясні, просторі мешкання, копають глубокі криниці, а для вод відпливові канали; рівночасно будують ся і відреставровують ся церкви.

До відбудови осель істнує окремий фонд. З грошей сего фонду вибудовані або відреставровані будинки не можуть бути через 10 перших літ відпродані, віднаймлені, поддержавлені або обтяжені довгом. В протягу сего часу будинки не можуть бути предметом екзекуції анї ліцитації.

— **Військові конї до пільних робіт.** Міністерство війни в цїли покіпчення осінних робіт на полі приказало командантам ті конї, котрі без нараження здоровля можуть бути вживані до лекших робіт, випозичати рільникам на час аж до 10. грудня с. р. Таксамо доповнюючі батерії мають випозичати конї рільничому станови. Видача коней в таких цїлях може однак відбуватись в такім тільки окрузї, щоб в разї зазиву військових властей, дотичні посідачі могли вернути назад випозичені конї до 48 годин.

— **Російський синод а болгарська війна.** „Kuryer Piotrogrodzki“ доносить, що російський синод приказав відчитати торжественно в кількох по собі слїдуючих недїлях у всїх церквах маніфест цара про війну з Болгарією. Синод звертає увагу духовенству, щоб особливший натиск клало на речення, в котрих є бесїда про се, що Болгарія перейшла отверто на сторону ворогів Христової віри.

— **Знищеннє Вишнївчика.** Вишнївчик, що лежить над Стрипою, на північ від Бучача представляє нинї цілковиту руїну, так, що як місто перестав він вже істнувати. Зістав ся тільки в части ринок і долїшня часть місточка. Присїлок Голодівка знищений зовсїм, так само ціла часть міста положена над Стрипою. Богато потерпіла також церков, та в части костел. Судовий будинок лежить в румовищах. Знищені рівнож околичні села. Населеннє розбрилось по всїм усюдам.

— **Чеський поет Карло Кучера** член академії наук в Празї помер нагло. Прославив ся як перекладчик творів Ібзена.

— **Суспендованнє війта в урядованню за руссофільство в польськім королївстві.** „Урядовий дневник ц. к. окружної команди в Опочні“ оповіщує: Війт громади Осси Францішок Биковский старав ся укрити печатку громади з російським написом, через що не тільки поповнив непослух супроти виданого розпорядку, але дав доказ, що не відчуває благодати впровадження польського язика в місце російського.

В наслідок сього складаєть ся Фр. Биковського з уряду.

Се зарядженнє подаєть ся до публичного відома з тим, що проти всїх, котріб в будучині поповнили подібний проступок, будуть примінені о много острійші кари.

— **Научаннє східних мов в Австрії.** Історичні події зблизили Австро-Угорщину до Сходу, головно до Балкану; в наслідок того наддунайська монархія вийде в економічні і торговельні зносини з тими краями. Маючи се на увазї, австрійське міністерство просвіти має намір в найблищому часї впровадити в деяких школах науку східних мов, головно турецької і болгарської.

На разї зорґанізуєть ся на віденському університетї катедри турецької мови, літератури і історії. Окрім сього має бути зорґанізований при орієнтальній академії курс головно для торговельного світа.

— **Вивіз румунського збіжа до Австрії.** Оногди прибула до Відня румунська депутація, в цїли навязання переговорів що до продажі та вивозу румунського збіжа до Австрії. Букарештенські часописї доносять, що румунське правительство згодилось вже на вивіз до Австрії 60 ваґонів кукурудзи. На зелїзничій стації в Яссах заладовано вже 100 ваґонів оріхів, які призначені є для Німеччини.

— **Холєра в Галичині.** Санітарний департамент міністерства внутрішних справ подає до відома що на підставі звіту з дня 3. с. м. провірено оден случай холєри в повітї Бучач та три случаї в одній громадї підгаєцького повіта.

— **Столїтня річниця заснування віденської політехніки.** Дня 6. с. м. минуло 100 літ від часу заложення віденської політехніки.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Фронт в Дарданелях: Звичайна виміна огню.

Анафорта: Наші патрулї унеможливили бомбами ворожим військам, — котрі були заняті працями фортифікаційними, — дальшу діяльність.

Дня 3. с. м. наша артилерія змусила воєнні неприятельські судна, котрі находились коло Чеміклік-Ліман до віддалення, та трикратно влучила панцирний кружляк і один транспортовий корабель. На тім послїднім вибух пожар, в наслідок чого відтягнено його в східнім напрямі.

Коли наша артилерія підняла огонь на один вправлюючий ся віділ, неприятель вивісив знак Червоного хреста, щоби спонукати нас стримати огонь.

Дня 4 падолиста с. р. ворожий монїтор і вороже торпедове судно через дві години острілювали отверте місце Ерос, внаслідок чого кілька склепів зістало знищених.

Впрочім нема нічо до заподання.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 8. падолиста 1915.

На російськім фронті.

Коло Сапанова над Іквою, над Кормином та на захід від Чарторийська російські наступи відкинені. Впрочім нічо нового.

На сербськім фронті.

Ц. і к. війська йдучи по обох сторонах Морави відкинули неприятеля з його становиск на височинах на північ від Іваніци, Німецкі війська армії ґенерала Кевеса ведуть бої на височинах на південь від Кралієва. Біля Трстенік вибороли собі наші війська перехід через Мораву, що виступила з берегів. **Крусевац та височини на схід від него є в руках ґен. Ґальвіца.** Болгарська армія позискує в побідним поході виходи в кітловину Лесковаца.

На італійськім фронті.

Супокій на південно-західнім фронті панував і вчера. В північнім відтинку високорівні Добердо відкинули знов наші війська поодинокі неприятельські наступи. О Col di Lana йшли завзяті бої. Пополудні Італійці заняли верх сеї гори. Вечером наші війська в протинаступі відзискали його. Неприятельська артилерія почала острілювати південний фронт Ріви.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

ЖЕРТВИ.

Щедрий дар.

За почином знаного Добродія Захоронок Впр. О. Сов. Шухевича, громада села Підберезції прислала на львівські укр. Захоронки 21 мішків бульби, 6 кіп капусти, 2 мішки бураків і 3 ґарці фасолї. Село Любінь вел.: 6 міш. бульби. Громада Товщів: 5 корців бульби ½ кірця бураків і 1 копу капусти.

В грошах прислали: Вп. П. Самуель Обляс 50·—, Впр. О. Целевич, Дубровиці 6·—, Впр. О. І. Ковальський 4·—, а Його парохіяне-село Лужок гор. 15·80, Марія Голда, Кульпарків 1·—, Селяне з Підберезець 2·10.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 9. падолиста 1915.

Нині: 9. с. м. гр.-кат. Нестора м. римо-кат. Теодора м.

Завтра: 10. падолиста, гр.-кат. Муч. Терента, римо-кат. Андрія з Ав.

○ Оповіщеннє. Для оминеня трудности, яка стає на дорозї в доручуванню жертв грошевих на школу ім. Б. Грінченка, через листоношів на адресу управи школи, просить ся уклінно ласкавих жертводавців, присилати ласкаві датки впрост на мою власну адресу: Михайло Сіяк, управитель школи, улиця Анчевських ч. 12., або вул. Городецька ч. 95. у Львові.

Сіяк.

○ Дирекція „Руської Щадниці в Перемишлї подає до відома, що урядує як передтим — в тім самім льокали і в тих самих урядових годинах. Від вкладок платить $4^{1}/_{2}$%, а рентовий податок оплачує з власних фондів.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19